Comoara de sub bancă. Prof. Ioan Piso: „Ne batem joc de documente esențiale pentru istoria noastră”

11 iulie 2024 **Vladimir Brilinsky** Investigații Comentariile sunt închise

În biserica de la Densuș, monument istoric pe cât de important pe atât de enigmatic, sub o bancă de lemn zace o piatră de marmură cu o inscripție de o

EDITORIAL

Anca Vlad pretinde ștergerea articolelor despre nuntă

4 octombrie 2024 0

Două au fost rațiunile pentru care am publicat în Cotidianul articolul ”Nuntă faraonică la Paris”. Un grup important de oameni de afaceri și persoane publice plus vedete și tineri din lumea bună a României au [...]

ASCULTĂ LIVE

valoare excepţională. Nimeni nu face nimic pentru ca ea să fie expusă într-un loc adecvat, alături de traducerea şi semnificaţia inscripţiei.

Piatra a fost găsită în biserica din Breazova unde, până în 1973, a servit ca simplă treaptă de intrare. După descoperirea importanţei inscripţii, piatra a fost dislocată din trepte şi păstrată în biserică. În anii 80 preotul paroh, pe vremea aceea de la biserica Sf. Nicolae din Densuş, era mare iubitor de istorie. Pasionat şi dedicat, preacucernicul părinte se ocupa, printre altele, cu decorarea curţii bisericii cu artefacte romane aduse de peste tot, inclusiv din Forul de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa. Unele surse indicau faptul că preotul trimitea oameni, cu căruţele, să transporte artefacte din for, lucru care nu avea nimic a face cu legalitatea, ba dimpotrivă. Sub protecţia hainei preoţeşti el a sustras, ajutat de localnici, piese deosebit de valoroase din sit, mobilând, cu ele, aleea care duce la biserică. Cu toate că arheologii au atras atenţia autorităţilor despre furturile din for, nu s-a luat nicio măsură împotriva acestei stări de fapt. Având aceste preocupări, preotul paroh a decis să aducă la Densuş, alături de celelalte artefacte, piatra cu inscripţia de la Breazova.

INVESTIGAȚII

Prejudiciu de peste 800.000 lei la Sanatoriul Geoagiu

24 septembrie 2024
0

Fosta șefă a dispus să se facă plăți nejustificate în sumă brută de 865.714 lei. „Ciupercăreasa” a acordat sporuri necuvenite de 50 la sută personalului […]

Nu le pasă! Afacere în turism, „înghesuită” cu o stație de transport public, la Deva

26 august 2024
Comentariile

Profesorul Ioan Piso o găseşte în curtea bisericii, în iarbă, şi face demersuri ca ea să fie ferită de intemperii. Succesorul preotului „amator de istorie” a aşezat-o lipită de un perete unde zace şi astăzi, ascunsă privirilor, mascată de o bancă de lemn. Potrivit profesorului Ioan Piso, unul dintre cei mai reputaţi epigrafişti ai lumii, această piesă este un fragment (dimensiuni: 42 x 120 x 17 cm, litere de 6 cm) al unui mare monument de marmură, textul de pe o parte laterală a acestuia, conţinând datarea unui eveniment important.

Textul original inscripţionat pe faţa piesei de marmură sună astfel :

[De]dicatum epulo Iovis (ante diem) X K(alendas) Iun(ias) [Av]iola et Severo co(n)s(ulibus.

În traducerea profesorului Piso semnificaţia piesei este şi mai clară şi dă valoare incontestabilă pietrei cu pricina:

sunt închise

Profesorul Ioan Piso, expulzat din Colonia Ulpia Traiana Augusta Dacica Sarmizegetusa

14 august 2024 1

COMENTARII

Purtătorul de stetoscop

4 octombrie 2024 0

Când sănătatea celuilalt devine meserie, iar meseria ajunge pasiune nu mai este timp de orice altceva, totul în jur se schimbă până când restul vieții [...]

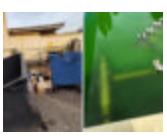

„Primarul OANCEA și echipa sa de

Dedicat cu prilejul banchetului lui Iupiter, cu zece zile înaintea Kalendae-lor lui Iunie (= 23 mai), sub consulatul lui Aviola şi Severus.

Profesorul Piso spune, fără ezitare, că aceasta este una dintre cele mai importante inscripţii romane păstrate în Dacia şi că ea ar putea sta la loc de cinste în orice lapidariu din lume şi nu ascunsă sub o bancă într-o biserică, fie ea şi enigmatica biserică de la Densuş.

> *„Cu toate că cei doi consuli Aviola şi Severus nu au putut fi identificaţi, putem presupune că şi-au îndeplinit magistratura cândva în a doua jumătate a sec. II p. C. Până la apariţia acestei inscripţii era cunoscut un singur banchet al lui Iupiter (epulum Iovis), cel celebrat la Roma în fiecare an în 13 septembrie, la aniversarea dedicării Capitoliului din Roma, act ce avusese loc în 13 septembrie 509 a. C., îndată după izgonirea ultimului rege al Romei. Ceremonia era sărbătorită cu mult fast şi cuprindea sacrificii, întreceri, lupte, iar imaginea lui Iupiter era pusă la masă. Ea se mulţumea cu mirosul sacrificiilor, în vreme ce preoţii, magistraţii şi poporul roman se ospătau din greu”, remarcă distinsul profesor clujean.*

De menţionat, este că ziua de 23 mai (*ante diem X Kalendas Iunias*) nu are în calendarul general religios roman o semnificaţie specială, ceea ce înseamnă că are o semnificaţie locală, deosebită pentru provincia Dacia.

> *Concluzia mea a fost că ziua de 23 mai avea o semnificaţie nu pentru imperiul roman, ci pentru Dacia. A fost ziua de naştere a primului Capitoliu (templul lui*

ELITE EDI răzbună ţ RUŞINE S

25 septem

Capcană pentru Lucian Rus

20 septembrie 2024 0

SONDAJ COTIDIANUL.RO

Sunteți de acord ca în România să se aprobe eutaniasierea asistată a oamenilor?

- Da
- Nu

VOTEAZĂ

Ciolacu și-a depus candidatura la BEC.

Profesorul Ioan Piso
Foto: Gazeta de Cluj

Iupiter şi al triadei capitoline – Iupiter, Iuno şi Minerva) din provincia Dacia, şi anume la Sarmizegetusa. Cu acest prilej în Dacia a fost adus în mod oficial cultul lui Iupiter, iar ziua de 23 mai, dies natalis (ziua de naştere) a Capitoliului, a devenit cea mai mare sărbătoare a Daciei. Am avut imensa şansă ca, împreună cu echipa mea, să dezvelesc Capitoliul din Sarmizegetusa. Este construit pe un podium de 2 m înălţime, măsoară circa 30 x 20 m şi are în front şase coloane corintice de marmură, înalte de 10 m. Statuia zeului pe tron (Iupiter tronans) se afla în naos (cella), şi, judecând după fragmentele rămase, era înaltă de 4, 5 m. De ce atât de înaltă? Potrivit arhitectului roman Vitruvius, Jupiter trebuia să vadă de pe tronul său zidurile pe care urma să le apere. Din datele arheologice şi epigrafice rezultă că forul nou (forum novum), împreună cu Capitoliul, au fost înălţate la sud de forul lui Traian în jurul anului 150. Am coroborat informaţia conţinută în inscripţia din Sarmizegetusa cu informaţiile dintr-o inscripţie nu mai puţin importantă din Apulum (IDR III, 5, 164). Aceasta din urmă era scrisă pe o coloană votivă, care susţinuse o statuie a lui Iupiter, care între timp a dispărut. Era dedicată lui Iupiter Optimus Maximus (lui Iupiter celui prea bun şi prea mare) şi cuprinde datarea conform calendarului roman ‚ante diem X Kalendas Iunias" (23 mai), dublată de o datare conform calendarului oriental, care va fi adoptat de romani odată cu impunerea creştinismului ca religie

”Am un crez„

de R CH în Electorale 2024

0

Președintele Partidului Social Democrat, Marcel Ciolacu, și-a depus candidatura, sâmbătă, la funcția de președinte al României, context în care a precizat că vine cu un plan pentru țară, un crez politic și un angajament moral, […]

> *oficială. Această datare sună în felul următor: luna XVIII die Iovis, adică în a optsprezecea zi a lunii, de ziua lui Iupiter. Motivul acestei duble datări este acela că în anul 205 d. C., când a fost dedicată statuia, ziua de 23 mai cădea, conform calendarului oriental, într-o joi, ceea ce dedicantului i se va fi părut semnificativ. Mai trebuie amintit că dies Iovis sau Iovis dies a dat în limbile romanice „joi, jeudi, giovedí, jueves" etc. Nu m-am mulţumit cu atât şi am căutat situaţii asemănătoare în alte provincii. Am descoperit că ziua de naştere a celui mai vechi Capitoliu din Pannonia, ridicat în Savaria (Szombathelyi) este 3 iunie, iar în Hispania primul Capitoliu al provinciei a fost ridicat în Tarraco (Tarragona) în 22 februarie, date devenite foarte importante în aceste provincii. Întorcându-mă la inscripţia păstrată până de curând în bisericuţa din Breazova şi care astăzi este aruncată sub o bancă de lemn la Densuş, nu pot să nu remarc, cu durere, cum ne batem joc de documente esenţiale pentru istoria noastră şi pentru istoria universală. Până când?", se întreabă profesorul Piso.*

Aceeaşi întrebare ne-o punem şi noi. De mai bine de 20 de ani, acest artefact excepţional, cu o poveste fascinantă, este ferit de ochii oamenilor şi în loc să fie aşezat la loc de cinste, zace acoperit cu o pătură prăfuită. Cine se face vinovat că un artefact de o mare importanţă este batjocorit, fie din capriciile cuiva, fie din nepăsare, fie din necunoaştere?

Instituţii care ar trebui să se implice în normalizarea situaţiei sunt destule, dar nu este cine să apuce taurul de coarne şi, cunoscând vechile metehne ale instituţiilor statului, avem un „deja vu".

Direcţia de Cultură, Episcopia Hunedoarei, Muzeul Civilizaţiei Dacice şi Romane, Poliţia de Patrimoniu, vor da din colţ în colţ, îşi vor trimite reciproc hârtii, se vor acoperi de ele, îşi vor arunca sarcina din cârcă în cârcă, iar inscripţia va rămâne doar o biată piatră în întunericul de sub bancă.

Recomanda

ARTEFACTE BISERICA DENSUSI IOAN PISO ISTORIE

INVESTIGAȚII

Prejudiciu de peste 800.000 lei la Sanatoriul Geoagiu

24 septembrie 2024 Marcel Bot Investigații 0

Fosta șefă a dispus să se facă plăți nejustificate în sumă brută de 865.714 lei. „Ciupercăreasa” a acordat sporuri necuvenite de 50 la sută personalului TESA, iar acum angajații sunt obligați să restituie o parte din bani. La sfârșitul anului [...]

Nu le pasă! Afacere în turism, „înghesuită” cu o stație de transport public, la Deva

26 august 2024 Natalia Bumbac Investigații Comentariile sunt închise

Haosul în montarea noilor stații de transport public în Deva continuă. De data aceatsa, vor să ”înghesuie” o afacere în turism. Proprietara unei pensiuni din Deva riscă să-și piardă afacerea, din cauză că autoritățile

Profesorul Ioan Piso, expulzat din Colonia Ulpia Traiana Augusta Dacica Sarmizegetusa

14 august 2024 Vladimir Brilinsky Investigații 1

Profesorul Ioan Piso nu mai are nevoie de prezentare. Este greu de crezut că cineva care are legături mai apropiate sau mai depărtate cu istoria să nu fi auzit de numele unuia dintre cei mai importanți arheologi și dascăli ai [...]

locale vor să-i
„trântească” o stație [...]

ARTICOLE ASEMĂNĂTOARE

Ioan Piso, volum omagial la împlinirea vârstei de 80 de ani

Turist în orașul meu – la pas prin zona centrală a Orăștiei, Casa Vulcu

Mutenie totală la Ministerul Culturii

« ANTERIOR
NATO, îngrijorat de prietenia ruso-chineză și de Iran

URMĂTOR »
Corvinul a spulberat vicecampioana Ungariei

Precizare:
Ziarul Cotidianul își propune să găzduiască informații și puncte de vedere diverse și contradictorii. Publicația roagă cititorii să evite atacurile la persoană, vulgaritățile, atitudinile extremiste, antisemite, rasiste sau discriminatorii. De asemenea, invită cititorii să comenteze subiectele articolelor sau să se exprime doar pe seama aspectelor importante din viața lor si a societății, folosind un limbaj îngrijit, într-un spațiu de o dimensiune rezonabilă. Am fi de-a dreptul bucuroși ca unii comentatori să semneze cu numele lor sau cu pseudonime decente. Pentru acuratețea spațiului afectat, redacția va modera comentariile, renunțînd la cele pe care le consideră nepotrivite.

de Hunedoara

©2023 Cotidianul.ro - Toate drepturile rezervate.